

KOMISJONI OTSUS (EL) 2015/1074,**19. jaanuar 2015,****riigiabi SA.35842 (2014/C) (ex 2012/NN) kohta, mida Itaalia andis avaliku teenindamise eest makstava lisahüvitisena CSTP-le***(teatavaks tehtud numbri C(2015) 74 all)***(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele ja võttes nende märkusi arvesse ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 5. detsembri 2012. aasta elektroonilise teatega andsid Itaalia ametiasutused vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikele 3 teada lisahüvitisest, mida Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeim halduskohus) otsuse kohaselt maksti ettevõtjale Consorzio Salernitano Trasporti Pubblici SpA (edaspidi „CSTP”) bussidega reisijateveo teenuse osutamise eest Itaalia Campania maakonna (edaspidi „maakond”) antud kontsessioonide alusel ajavahemikul 1997–2002 (edaspidi „vaatlusalune ajavahemik”).
- (2) Teade registreeriti numbriga SA.35842 ja alates 13. detsembrist 2012 käsitati seda teatamata meetmena, sest komisjonile kättesaadava teabe kohaselt kohustus maakond maksta CSTP-le lisahüvitist alates 7. detsembrist 2012, st pärast seda, kui Itaalia valitsus oli komisjonile meetmest teatanud, kuid enne komisjoni otsuse vastuvõtmist.
- (3) 20. veebruari 2014. aasta kirjaga teatas komisjon Itaaliale oma otsusest alata Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohane menetlus (edaspidi „algatamisotsus”).
- (4) Algatamisotsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽¹⁾. Komisjon palus kõikidel huvitatud isikutel esitada meetme kohta oma märkused.
- (5) Itaalia ametiasutused esitasid oma märkused algatamisotsuse kohta 21. ja 25. märtsi 2014. aasta kirjaga.
- (6) Ainsa kolmanda isikuna esitas algatamisotsuse kohta märkusi hüvitise saaja CSTP. Tema märkused saabusid 25., 26., 27. ja 28. märtsil 2014.
- (7) Itaalia ametiasutused ei esitanud kolmanda isiku tähelepanekute kohta ühtegi märkust.
- (8) Pärast seda, kui komisjon oli nõustunud tähtaega pikendama, esitasid Itaalia ametiasutused 15. septembri 2014. aasta kirjaga lisateavet.

2. MEETME KIRJELDUS**2.1. ETTEVÕTJA**

- (9) CSTP on aktsiaselts, kes osutab maakondade ja valdade antud kontsessioonide alusel kohalikke avalikke transporditeenuseid. Itaalia ametiasutuste teatel teenindas CSTP maakonna kontsessionäärina bussiliinide võrku kogu vaatlusaluse ajavahemiku jooksul, läbides aastas ligikaudu üheksa miljonit kilomeetrit.

⁽¹⁾ Komisjoni otsus, 20. veebruar 2014, riigiabi SA.358423 (2012/NN) kohta – Itaalia – Avaliku teenindamise kohustuse hüvitamine CSTP-le (ELT C 156, 23.5.2014, lk 39).

- (10) Itaalia ametiasutuste esitatud teabest nähtub, et maakond on maksnud CSTP-le eespool nimetatud teenuse eest vaatlusalusel ajavahemikul 131 632 525,80 eurot, sellest 125 869 212,47 eurot teenuse osutamise ja haldamise eest ning 5 763 313,32 eurot investeringute eest. Kuna ilmneb, et kõnealust hüvitist maksti CSTP-le rohkem kui kümme aastat enne seda, kui komisjon saatis Itaalia riigile oma esimese taotluse, ei kuulu see hüvitis käesoleva menetluse raames hindamisele⁽²⁾.
- (11) Lisaks eespool nimetatud juba saadud summadele taotles CSTP maakonnalt nõukogu määruse (EMÜ) nr 1191/69⁽³⁾ alusel 14 545 946 euro suurust lisahüvitist väidetava majandusliku halvemuse tõttu, mis väidetavalt tekkis talle pandud avaliku teenindamise kohustuse tulemusena.
- (12) 2008. aastal lükkas Salerno maakonna halduskohus CSTP õiguse lisahüvitise saamiseks määruse (EMÜ) nr 1191/69 alusel tagasi. Kohus leidis, et vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69⁽⁴⁾ artiklile 4 ei saa CSTP taotleda hüvitist majandusliku halvemuse tõttu, mis tekkis talle avaliku teenindamise kohustuse panemisest, kui ta ei ole eelnevalt taotlenud selle avaliku teenindamise kohustuse täitmise lõpetamist.

2.2. CONSIGLIO DI STATO OTSUSED

- (13) 27. juuli 2009. aasta otsusega (*Sentenza no. 4683/09*) rahuldaski Consiglio di Stato CSTP edasikaebuse Salerno maakonna halduskohtu otsuse vastu ja jõudis seisukohale, et CSTP-l on õigus saada lisahüvitist avaliku teenuse eest, mida ta oli osutanud kooskõlas määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklitega 6, 10 ja 11. Otsuses ei ole täpselt määratletud, millise õigusakti alusel ja millises vormis avaliku teenindamise kohustus kehtestati, kuid rõhutatakse, et avalikku teenust osutava ettevõtja nõuet maksta tagasi teenuse osutamise käigus tegelikult tekkinud kulud ei saa jätta rahuldamata. Consiglio di Stato oli ka seisukohal, et CSTP-l on õigus saada avaliku teenindamise eest hüvitist isegi juhul, kui eelnevalt ei ole esitatud taotlust avaliku teenindamise kohustuse täitmise lõpetamiseks.
- (14) Consiglio di Stato arvates pidi CSTP-le makstava lisahüvitise täpse suuruse kindlaks määrama maakond usaldusväärsete andmete alusel, mis pärinevad ettevõtja raamatupidamisest ja kajastavad CSTP avaliku teenindamise kohustusega seotud tegevuse osast lähtuvate kulude ja vastavate tulude vahet. Maakond aga väitis, et tal ei ole võimalik seda teha, sest selged ja usaldusväärsed andmed puuduvad.
- (15) 13. detsembri 2010. aasta korraldusega (*ordinanza*) nr 8736/2010 määras Consiglio di Stato selle ülesande täitmiseks eksperdi. Itaalia ametiasutuste teatel ei suutnud see ekspert hüvitatavat summat kindlaks määrata ja alles uue eksperdi abiga, kelle Consiglio di Stato määras ametisse 7. novembri 2011. aasta korraldusega nr 5897/2011, arutati induktiivse meetodi abil välja konkreetne hüvitise suurus, nagu Consiglio di Stato oli 25. juuli 2011. aasta korralduses nr 3244/2011 ette näinud. Nende arvutuste põhjal tegid eksperdid järelduse, et CSTP-le oli määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 11 sätestatud tehte tulemusena (st tariifikohustus) makstud liiga vähe hüvitist ainult 1998. aastal. Ekspertidel ei olnud võimalik kasutada induktiivset meetodit saamata jäänud hüvitissumma (kui seda esines) arvutamiseks sama määruse artikli 10 alusel (st toimimis- või veokohustus), sest usaldusväärsed andmed puudusid ja valitses oht, et selline meetod kahekordistaks artikli 11 alusel arvutatud hüvitise. Ekspertid eeldasid selle põhjal, et CSTP-le oli kehtestatud tariifikohustus.

⁽²⁾ Komisjon tuletab meelde, et nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks, EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1) artikli 15 kohaselt on komisjonil õigus abi tagasi nõuda kümne aasta jooksul alates päevast, mil abisaajale antakse ebaseaduslikku abi kas individuaalse abina või abikava raames. Igasugune komisjonipoolne või komisjoni nõudmise peale liikmesriigipoolne ebaseadusliku abiga seotud tegevus katkestab nimetatud tähtaja kulgemise.

⁽³⁾ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 1191/69, 26. juuni 1969, raudtee-, maantee- ja siseveetranspordis osutatavate avalike teenuste kontseptsioonist tulenevaid kohustusi puudutavate liikmesriikidepoolsete meetmete kohta (EÜT L 156, 28.6.1969, lk 1).

⁽⁴⁾ Määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 4 lõikes 1 on sätestatud: „Vedajate ülesandeks on taotleda liikmesriikide pädevatelt asutustelt avaliku teenindamise kohustuse täielikku või osalist lõpetamist, kui kõnealune kohustus tekitab nendele majanduslikku halvemust”. Artikli 6 lõikes 3 on kirjas: „Liikmesriikide pädevad asutused teevad otsused aasta jooksul alates toimimis- või veokohustuse taotluse laekumise kuupäevast ning kuue kuu jooksul tariifikohustuste laekumise kuupäevast. Õigus hüvitisele tekib pädevate asutuste otsuse tegemise kuupäeval [...]”.

- (16) Seepärast väljastas Consiglio di Stato 7. novembri 2012. aasta otsuse nr 5649/2012, kus lisahüvitiseks, mida maakond on kohustatud CSTP-le maksma, määrati 4 951 838 eurot, mis vastas 1998. aastal saamata jäänud hüvitise suurusele, ja andis korralduse maksta see summa välja 7. detsembril 2012. Maakond maksis selle summa CSTP-le välja 21. detsembril 2012.
- (17) Lisahüvitis, mille maakond maksis otsuse nr 5649/2012 tulemusel CSTP-le, kujutab endast teatamata meedet ja käesoleva otsuse reguleerimiset.

2.3. ITAALIA AMETIASUTUSTE ESITATUD LISATEAVE/–MÄRKUSED

- (18) Itaalia ametiasutuste teatel tegutses CSTP, nagu teisedki piirkondlike bussiliiniveo teenuste osutajad, ajutiste litsentside (kontsessioonide) alusel, mida tuli igal aastal ettevõtja taotlusel uuendada. Kõnealused kontsessioonid andsid ettevõtjale asjaomaste teenuste osutamise ainuõiguse.
- (19) Itaalia ametiasutused väidavad veel, et CSTP taotles vaatlusalusel ajavahemikul maakonnalt igal aastal kontsessioone teenuste osutamiseks asjaomastel liinidel ja kontsessioonides oli alati sätestatud, et teenuseid osutatakse täielikult kõnealuste ettevõtjate riisikol ja eeskätt „ilma, et teenuse osutamine annaks õiguse mis tahes toetusele või hüvitisele”. Itaalia ametiasutused esitasid 1973. aasta kontsessioonilepingu näidise koopia ja väitsid, et see kattus lepinguga, mida kasutati vaatlusalusel ajavahemikul seoses CSTPga. Siiski ei esitanud Itaalia ametiasutused ühtegi CSTPga vaatlusalusel ajavahemikul tegelikult sõlmitud kontsessioonilepingut.
- (20) Itaalia ametiasutused leiavad, et CSTP-l oli nende kontsessioonide alusel õigus teha ettepanek kasutusel oleva veoliigi asendamiseks muu veoliigiga või taotleda avaliku teenindamise kohustuse täitmise täielikku või osalist lõpetamist, kui kõnealune kohustus tekitab talle majanduslikku halvemust, kuid ettevõtja ei kasutanud seda õigust kunagi. Lisaks väidavad Itaalia ametiasutused, et ettevõtja ei teavitanud maakonda kordagi sellest, et tal on tekkinud majanduslik halvemus või et ta täidab kohustusi, mida ta ei oleks täitnud, kui teda ei oleks avaliku teenindamise kohustuse raames selleks kohustatud. Viimaks ei taotlenud CSTP Itaalia ametiasutuste teatel kordagi avaliku teenindamise kohustuse täitmise lõpetamist, nagu määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 4 lõikes 1 väidetavalt nõutakse.
- (21) Itaalia ametiasutuste sõnul põhinesid CSTP-le varem makstud avalikud toetused standardsel kulude arvestamise meetodil ja need saadi maakonnaseadusega nr 16/1983⁽⁵⁾ kehtestatud teatavate parameetrite alusel, milleks olid näiteks määratud kilomeetrite arv võrreldes läbitud kilomeetrite arvuga, töötajate ja busside arv, mis varieerub sõltuvalt osutatud teenuse liigist (teenused linnas, mägedes, künklikul maastikul), töötajate õiguslik ja majanduslik kohtlemine, ettevõtja suurus ja bussikulud.
- (22) Itaalia ametiasutused kahtlevad samuti, kas CSTP on tõendanud, et ta on täitnud avaliku teenindamise kohustust tõhusalt ja korrektselt vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 nõuetele, ja teatavad, et CSTP-l ei olnud sama määruse artikli 1 lõikes 5 nõutud raamatupidamisarvestuste eristamise süsteemi.

2.4. HÜVITISE SUURUS

- (23) Nagu põhjenduses 15 on selgitatud, määras Consiglio di Stato kaks eksperti, et teha kindlaks lisahüvitis, mida maakond oli kohustatud CSTP-le maksma määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklite 6, 10 ja 11 alusel. Mõlemad eksperdid esitasid 27. septembril 2012 oma aruanded, aga vaid teisena kutsutud ekspert suutis välja arvutada maakonna poolt CSTP-le makstava lisahüvitise.
- (24) Seoses lisahüvitisega toimimis- või veokohustuse eest – määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikkel 10 – kordavad eksperdid oma aruannetes pidevalt, et CSTP lisahüvitise nõudeid toetavad dokumenteeritud andmed olid ebapiisavad, et see summa täpselt välja arvutada. Pooled (st CSTP ja maakond) esitasid ka andmeid, mis ei kattunud või ei olnud küllaldaselt täpsed, vaid ainult ligikaudsed. Selle tulemusena jõuavad eksperdid oma aruandes järeldusele, et pooled ei ole esitanud piisavalt tõendusdokumente kahjumlike bussiveoliinide hindamiseks, mistõttu on nende alusel võimatu koostada usaldusväärset hinnangut isegi Consiglio di Stato ette nähtud induktiivset meetodit kasutades. Eksperdid leiavad seetõttu kokkuvõttes, et määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 10⁽⁶⁾ alusel arvutatud lisahüvitis toimimis- või veokohustuse eest peaks olema null.

⁽⁵⁾ *Legge Regionale 25 gennaio 1983, n. 16 Interventi regionali in materia di servizi di trasporto pubblico locale per viaggiatori* (kohalike reisijateveoteenuste piirkondlikud meetmed), kättesaadav aadressil http://jtest.ittig.cnr.it:8080/cocoon/regioneCampania/xhtml?css=4&doc=/db/nir/RegioneCampania/1983/urn_nir_regione.campania_legge_1983-01-25n16&datafine=19830205.

⁽⁶⁾ Määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 10 on sätestatud, et veoteenuste osutamise kohustusega seotud hüvitise suurus määratakse kindlaks tulude vähenemise ja kulude vähenemise vahena, kui kõnealune kohustus lõpetatakse asjaomase ajavahemiku jooksul.

- (25) Mis puudutab tariifikohustustega seotud lisahüvitist – määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikkel 11 –, siis teevad eksperdid järelduse, et seda ei ole kõnealuse artikli lõike 2 alusel võimalik arvutada, sest pooled ei ole turuolukorda kindlaks määranud ja seega tuleks hüvitist arvutada kõnealuse artikli lõike 1 alusel. Samal ajal tunnistavad eksperdid, et ka lõike 1 kohane arvutus ei ole puuduvate või ebausaldusväärsete andmete tõttu võimalik. Seetõttu kohaldati Consiglio di Stato ette nähtud induktiivset meetodit, kus kasutati standardsel ühikukulul põhinevat standardkulude mõistet ja kontsessiooniga hõlmatud kilomeetrite arvu selleks, et arvutada, kas CSTP-le maksti vaatlusalusel ajavahemikul talle kehtestatud tariifikohustuste eest liiga väikest hüvitist.
- (26) Sel põhjusel kasutasid eksperdid lisahüvitise suuruse arvutamiseks määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 11 kirjeldatud tehete, eeldades, et tariifikohustused kehtestati CSTP-le vaatlusalusel ajavahemikul, nagu on kokku võetud järgmises tabelis.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
A Ärijuhtimisest tulenevad tulud	40 303 387,71	42 312 390,51	41 174 023,85	42 399 523,59	42 010 059,97	42 010 059,97
B Käesolevas juhtumis juhtimisest tulenevad tegelikud tulud	9 484 545,48	8 705 924,03	8 577 234,29	9 254 374,76	9 447 735,00	9 430 225,00
C Juba makstud toetused	34 106 026,86	29 935 681,81	34 124 760,15	35 199 742,20	33 496 192,00	33 869 048,00
A – (B + C)	–3 287 184,64	3 670 784,68	–1 527 970,59	–2 054 593,37	–933 867,03	–1 289 213,03
A – (B + C)		3 670 784,68				

- (27) Arvutustest nähtub, et CSTP võis ainult 1998. aastal väita, et talle pandud väidetavate tariifikohustuste tulemusena maksti talle liiga väikest hüvitist. Saamata jäänud hüvitise suurus oli 3 670 784,68 eurot, millele lisati seadusjärgne intress 1 281 053,57 eurot, mille tulemuseks oli lisahüvitist 4 951 838,25 eurot. See on summa, mida Consiglio di Stato kohustas maakonda CSTP-le maksma ja mis makstigi 21. detsembril 2012 tegelikult välja.

2.5. MENETLUSE ALGATAMISE ALUSED

- (28) Nagu algatamisotsuses selgitatud, oli komisjonil mitu kahtlust meetme kokkusobivuse suhtes siseturuga.
- (29) Esiteks pidas komisjon küsitavaks, kas Euroopa Liidu Kohtu Altmarki⁽⁷⁾ kohtuasjas kehtestatud neli tingimust on täidetud.
- (30) Teiseks oli komisjonil kahtlusi teatamiskohustusest vabastamise suhtes vastavalt määrusele (EMÜ) nr 1191/69. Küsimus, kas määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõige 2 vabastas tõepoolest Itaalia ametiasutused eelnevast teatamisest, sõltub käesolevas juhtumis esiteks sellest, kas maakond pani avaliku teenindamise kohustuse CSTP-le

⁽⁷⁾ Kohtuasi C–280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (2003, EU:C:2003:415).

tegelikkuses ühepoolset, ja teiseks, kas hüvitis, mida sellest kohustusest tulenevalt maksti, on vastavuses määruse (EMÜ) nr 1191/69 nõuetega. Komisjonil ei olnud võimalik järeldada, kas CSTP-le makstud hüvitis vastas nimetatud tingimustele.

- (31) Kolmandaks, komisjonil oli kahtlusi meetme võimaliku kokkusobivuse suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1370/2007⁽⁸⁾. Kui leiab kinnitust, et vähemalt üks määruse (EMÜ) nr 1191/69 kohaselt teatamisest vabastav tingimus ei ole täidetud ja korraldada tuleb määruse (EÜ) nr 1370/2007 kohane hindamine, kahtleb komisjon, kas viimati nimetatud määruse tingimused on käesoleval juhul täidetud.

3. ITAALIA MÄRKUSED

- (32) Itaalia riikliku tasandi ametiasutused ei esitanud algatamisotsuse kohta ühtegi märkust. Neid esitas ainult Campania maakond.
- (33) Esiteks märkis maakond, et CSTP ei esitanud tõendeid raamatupidamisarvestuste nõuetekohase eristamise kohta.
- (34) Seejärel kordas ta, et vaatlusalusel ajavahemikul ei kehtestatud ühepoolset avaliku teenindamise kohustust. Tollal kehtinud eeskirjade alusel taotles ettevõtte igal aastal kontsessiooniteenuste pikendamist, nii et ükski kontsessiooniaktidest ei sisaldanud ühepoolset avaliku teenindamise kohustuse panemist. Lisaks palus maakond kohtuotsuse täitmise eesmärgil CSTP-l korduvalt esitada tõendusdokumendid aktide või lepingute kohta, millega talle pandi avaliku teenindamise kohustus, aga maakonna teatel ei vastanud ettevõtte nendele palvetele kordagi. Samuti ei esitanud CSTP tõendeid selle kohta, et ta oleks palunud maakonnal muuta kontsessioonilepingutes kehtestatud tingimusi marsruutide, kellaegade ja tariifide kohta või et maakond oleks sellised taotlused tagasi lükanud, juhul kui neid oleks esitatud. Tariifide ülempiiri kohta märkis maakond, et kontsessioonilepingutes kehtestatud tariifid tulenesid hinnapoliitika üldmeetmetest, mida kohaldasid kõik samas sektoris tegutsevad ettevõtjad.

4. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (35) Ainsa kolmanda isikuna esitas vastuseks algatamisotsusele märkusi CSTP, meetme alusel abi saaja. CSTP ei nõustunud oma märkustes esialgsete seisukohtadega, mida komisjon algatamisotsuses väljendas.
- (36) Esiteks väitis ta, et maakond pani talle vaatlusalusel ajavahemikul ühepoolset avaliku teenindamise kohustuse. Et oma väidet põhjendada, märkis CSTP, et avaliku teenindamise kohustus ei olnud kontsessiooni andmise dokumendis sätestatud, sest sellist dokumenti ei eksisteerinud, vaid need tulenesid üksnes maakonna siseaktidest, milles oli eelnevalt kindlaks määratud ettevõtja tegevuse korraldamine ja hüvitis standardkulu mehhanismi kaudu. CSTP selgitas, et Itaalia reguleerib avaliku teenindamise kohustust seadusega nr 151/81, maakonnaseadusega nr 16/83, seaduse nr 59/97 artikliga 4 ja seadusandliku dekreediga nr 422/97. Maakond andis avaliku teenindamise kohustuse CSTP-le kontsessiooniaktiga aastatel 1972–1973 ja seda pikendati igal aastal kuni 2003. aastani. Asjaolu, et vaatlusalusel ajavahemikul pandi CSTP-le avaliku teenindamise kohustused, näiteks tariifikohustused, marsruudid, kellaajad ja peatused, võib väidetavalt järeldada järgmistest dokumentidest:

— nn üleminekuteenuse leping, mille CSTP ja maakond allkirjastasid 2003. aastaks kooskõlas maakonnaseaduse nr 3/02 artikliga 46 ning millega tunnistati kehtetuks ja asendati olemasolevad kontsessioonid;

— maakonnavalitsuse 30. detsembri 1999. aasta otsus (*delibera della Giunta Regionale*) nr 4873, millega anti CSTP-le pärast ettevõtja ja teiste taotlejate esitatud nõudeid õigus mõne marsruudi muutmiseks;

— maakonnavalitsuse 4. mai 2000. aasta otsus nr 327, millega pikendati aega, mille jooksul on bussiveoteenuste perioodipiletitega seotud kulude kasv maakonnas peatatud;

— teade 5171/2000, milles selgitatakse erinevust tavaliste perioodipiletite ja nn tööliinide (*linee operaie*) perioodipiletite tariifi arvutamisel;

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1370/2007, 23. oktoober 2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT L 315, 3.12.2007, lk 1).

- maakonna õigusakt (*decreto dell'Assessore dei Trasporti*) nr 1609/2001 liirilt eurole ülemineku kohta, milles tuletatakse teenuseosutajatele meelde, et tariifide ebaregulaarne tõstmine on keelatud ja et see keeld kujutab endast kontsessiooniga seotud/lepingulist kohustust.
- (37) Viimaks väitis CSTP, et kuna maakond vähendas korduvalt standardkulu suurust ja kohaldas seda kulu ebaühtlaselt erinevatele marsruutidele ja kontsessioonidele, otsustasid mõned käitajad sulgeda teatavad bussiliinid, mis tegutsesid pidevalt kahjumiga. Väidetavalt teatas maakond sellele vastuseks, et käitajatel on siduv kohustus töötada nendel liinidel avaliku teenindamise kohustuse raames ja kui liinid tõepoolest suletakse, siis esitatakse nende vastu hagi avaliku teenuse katkestamise tõttu. CSTP väitel näitas see, et talle oli pandud avaliku teenindamise kohustus. Siiski ei esitanud ta tõendeid selle väite toetuseks.
- (38) Teiseks väitis CSTP, et kuna ta tegutses eranditult kohaliku avalike transporditeenuste osutajana ega olnud tegev üheski teises ärivaldkonnas, ei olnud tal eraldi raamatupidamisarvestuse kohustust. CSTP selgitusel nõuti kohaldatavate eeskirjadega lihtsalt seda, et avaliku teenindamise kohustuse raames pakutava avaliku veoteenusega seotud raamatupidamisandmed tuleb esitada muu äritegevuse omadest eraldi, aga mitte raamatupidamisarvestuse kitsamat jaotust, mis kajastaks eraldi iga kaetud liini kulu ja tulu. CSTP on täielikult avalik ettevõtja, mille tegevusala oli vaatlusalusel ajavahemikul ja on ka praegu üksnes avalike veoteenuste osutamine avaliku teenindamise kohustuse raames. Järelikult sisaldas ettevõtja raamatupidamisarvestus ainult andmeid avaliku teenindamise kohustusega seotud tegevuse kohta ning sellel oli ilmselge ja oluline põhjus – ettevõtjal ei olnud kõnealustel aastatel mingit muud liiki äritegevust, välja arvatud 1998. aastal osutatud renditeenused, mis on ettevõtja raamatupidamises eraldi näidatud. CSTP lisas, et maakond ei seadnud raamatupidamisandmete usaldusväärsust kunagi kahtluse alla, vaid vastupidi, kasutas neid korrektselt iga-aastaste maksete arvutamiseks ja väljamaksmiseks.
- (39) Kolmandaks, olles meenutanud Consiglio di Stato lõplikku riikliku tasandi otsust, vaidlustas CSTP maakonna esitatud kolm argumenti:
- arvutust ei toetanud eraldi halduskontod kuluüksuste kaupa, et eristada avaliku teenindamise kohustuse raames osutatavat tegevust;
- arvestades, et puudusid raamatupidamisandmed, mille abil kindlaks määrata konkreetsed elemendid, mis tuleb arvutada vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklitele 10 ja 11, oli arvutus tehtud induktiivselt, meetodiga, mida maakond nimetas segaseks ja hälbivaks;
- arvutuses ei võetud arvesse asjaolu, et CSTP juhtimine ei põhinenud määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 12 nõutaval tõhususkriteeriumil, nagu näitab tema tegevusega seotud andmete võrdlus teise kohaliku veoteenuste osutaja SITA SpA andmetega.
- (40) CSTP leidis, et tema esitatud raamatupidamisdokumente ei saanud pidada hüvitisnõude alusena ebapiisavaks pelgalt seetõttu, et need koosnesid raamatupidamise aastaaruannetest ja E-vormidest ⁽⁹⁾ ning neile ei olnud lisatud aluseks olevate raamatupidamis- ja halduskirjete täielikke koopiaid (raamatupidamisregister, pearaamatud, väljastatud ja saadud arved, piletitega seotud maksedokumendid jne). CSTP teatel saab selle väite hõlpsasti vaidlustada põhjendusega, et maakond oli varem samad andmed heaks kiitnud, pidades neid usaldusväärseks. Peale selle on kõnealuse ajavahemiku kõikide raamatupidamis- ja haldusdokumentide säilitamise nõue nüüdseks lõppenud ja seetõttu on objektiivselt raske praegu koopiaid nõuda. Sellepärast on igati asjakohane rekonstrueerida makstava hüvitise summa induktiivse meetodi abil, nagu nägi ette Consiglio di Stato. Viimase asjana olid finantsaruanded nõuetekohaselt kinnitatud ning nende täpsust ja õigsust ei olnud kunagi kahtluse alla seatud. Kokkuvõttes olid CSTP esitatud raamatupidamisandmed selgelt piisavad, et arvutada hüvitis täielikus kooskõlas määrusega (EMÜ) nr 1191/69.
- (41) CSTP leiab seoses arvutusmeetodi õigsuse ja selle vastavusega liidu õigusele, et talle tuleks maksta hüvitist avaliku teenindamise kohustuse täitmise tagajärjel tekkinud halvemuse eest väiksemate tulude ja suuremate kulude vahesumma ulatuses. Et teha usaldusväärsete andmete alusel kindlaks väiksemate tulude väärtus, võttis CSTP kõigepealt arvesse iga-aastast tegelikku tegevustulu, mis oli veoühikute tegeliku arvu ja kehtestatud tariifi korrutis. Seejärel määras ta kindlaks liidu eeskirjade kohaselt mahaarvatava summa, arvestades, et tulu pidi tasakaalustama raamatupidamise aastaaruannetes esitatud tegelikud kulud. Iga-aastase tegevustulu summa langeb kokku tegeliku tuluga, mida ettevõtja sai tariifikohustuse täitmiseks ellu viidud tegevusest, mis on CSTP ainuke tegevus. Tulunäitaja

⁽⁹⁾ E-vorm (*Modelli E*) on ettevõtja raamatupidamisel põhinevad dokumendid, mis sisaldavad avaliku toetuse iga-aastaseks arvutamiseks vajalikku teavet.

on võetud CSTP raamatupidamise aastaaruannetest ja E-vormidest, mis saadeti igal aastal maakonnale, kes ei seadnud nende usaldusväärsust kunagi kahtluse alla. Seetõttu ei ole õigupoolest vaja neid summasid üksikuteks osadeks jagada. Mahaarvatava summa kohta väitis CSTP, et ta kasutas kriteeriumi, mis vastas täielikult määruses (EMÜ) nr 1191/69 sisalduvatele juhistele, mille kohaselt on lubatud kasutada tariifi, mida ettevõtja oleks kehtestanud kaubanduslike põhimõtete kohaselt toimides ja mis pidi katma tegelikud kulud. Kõige soodsamat olemasolevat hinda kohaldades või kaubanduslike põhimõtete kohaselt toimides ettevõtjale tekkinud kulude ja tegelikult tekkinud kulude vahe küsimuses oli CSTP seisukohal, et tema arvutus on täielikult kooskõlas määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikliga 11, kuna see kattis avaliku teenindamise kohustuse täitmise tagajärjel ettevõtjale tekkinud madalamad kulud maakonnalt tegevuskulude katmiseks saadud hüvitiste arvel. CSTP märkis veel, et nii kõnesoleva määruse artikliga 10 kui ka artikliga 11 on kehtestatud avaliku teenindamise kohustusega seotud avalike veoettevõtjate õigus saada hüvitist kogu nende kohustuste täitmisest põhjustatud kahjuliku finantsmõju eest.

- (42) Neljandaks väitis CSTP algatamisotsuses kirjeldatud riigiabi hindamise kohta, et kõnealusel ajavahemikul ei olnud Itaalia avaliku transpordi turg teistes liikmesriikides asutatud ettevõtjate konkurentsile avatud. CSTP tegi seetõttu järelduse, et kaubandust ega konkurentsi ei kahjustatud. Ka siis, kui võtta arvesse kohaliku avaliku veoteenuse praegust korraldust, mis põhineb teatavate liinide ühepoolsetel ainukontsessioonidel, ei moonutanud hüvitist tõenäoliselt konkurentsi. Lisaks kehtestas maakond standardkulu kilomeetri kohta ja kontsessioonäär nõustus nii selle kui ka kõikide teiste avaliku teenindamise kohustustega, nii et seetõttu puudub igasugune eelis. Erinevalt toimimis- ja veokohustusest ei mõjuta ettevõtja veotegevuse eristamine tariifikohustust. CSTP leidis seetõttu, et kõnealusel juhul ei olnud täidetud vähemalt kolm Euroopa Liidu Kohtu kehtestatud riigiabi kindlakstegemise tingimustest.
- (43) CSTP on seisukohal, et hüvitise kokkusobivust tuli hinnata määruse (EMÜ) nr 1191/69 põhjal, mitte Euroopa Liidu toimimise lepingu riigiabi käsitlevate tingimuste alusel.
- (44) Seoses määruse (EMÜ) nr 1191/69 kohase teatamiskohustusest vabastamisega oli CSTP seisukohal, et kuna maakond kehtestas tariifikohustuse ühepoolselt ja summad ei kujuta endast teenindamise lepingul põhinevat avaliku teenindamise kohustust, vaid tulenevad määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 11 sisalduva arvutuse õigest kohaldamisest kontsessiooni raames, siis oli hüvitisena tehtud makse kõnealuse määruse artikli 17 lõikes 2 ette nähtud teatamiskohustusest vabastatud.

5. ITAALIA MÄRKUSED HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSTE KOHTA

- (45) Itaalia ametiasutused ei saanud CSTP märkuste kohta ühtegi märkust.

6. ABI HINDAMINE

6.1. RIIGIABI OLEMASOLU

- (46) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt „on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust”.
- (47) Et toetusmeetet saaks käsitada riigiabina Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab see täitma üheaegselt kõik järgmised tingimused:

- seda rahastatakse riigi poolt või riigi ressurssidest;
- see annab valikulise eelise, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist;
- see kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi;
- see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.1. Riigi ressursid ja riigiga seostatavus

- (48) Komisjon märgib, et Consiglio di Stato otsuse kohaselt tuleb maakonnal maksta CSTP-le bussiliini teenuste osutamise eest vaatlusalusel ajavahemikul maakonna võimupiirkonda jäävatel liinidel lisahüvitist. Kohtu määratud eksperdid arvasid, et CSTP-l tekkis majanduslik halvemus talle kehtestatud väidetavate tariifikohustuste tõttu saamata jäänud

4 951 838 euro ulatuses ainult 1998. aastal. 21. detsembril 2012 maksis maakond selle summa kohtuotsuse täitmise eesmärgil CSTP-le välja.

- (49) Asjaolu, et riiklik kohus kohustas maakonda maksma ettevõtjale hüvitist, ei tähenda, et abi ei saa seostada kohtuotsust täitva maakonnaga, sest selle riigi kohtuid tuleb käsitleda selle riigi organitena ja neil lasub seega lojaalse koostöö tegemise kohustus⁽¹⁰⁾.
- (50) Meede on seega seostatav riigiga ja ressursid, millest hüvitist maksti, on riigi ressursid.

6.1.2. Valikuline majanduslik eelis

- (51) Komisjon märgib kõigepealt, et CSTP tegeleb majandustegevusega, täpsemalt reisijate veoga tasu eest. Seetõttu tuleb CSTPd pidada ettevõtjaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (52) Abi andmist tuleb pidada ka valikuliseks, sest sellest saaks kasu ainult CSTP.
- (53) Majandusliku eelise andmise küsimuses tuleneb Altmarki otsusest, et riigi poolt või riigi ressurssidest ettevõtjatele makstud hüvitis vastutasuks neile pandud avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest ei anna asjaomastele ettevõtjatele eelist ega ole seega riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses juhul, kui täidetud on kõik neli nõuet⁽¹¹⁾:
- esiteks peab abi saav ettevõtja olema realselt vastutav avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest ja see kohustus peab olema täpselt määratletud;
 - teiseks peavad parameetrid, mille alusel hüvitis arvutatakse, olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud;
 - kolmandaks ei tohi hüvitis olla suurem, kui on vajalik avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevate kulude täielikuks või osaliseks katmiseks, arvestades selle kohustuse täitmisega seotud tulu ja mõistlikku kasumit;
 - neljandaks, kui avaliku teenindamise kohustust täitvat ettevõtjat ei valitud avalikus hankemenetluses, peab sobiva hüvitise tase olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida keskmise suurusega, hästi korraldatud juhtimise ja asjaomase avaliku teenindamise nõudluse rahuldamiseks vajalike sobivate transpordivahenditega varustatud ettevõtja oleks nende kohustuste täitmiseks kandnud, arvestades nende kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit.
- (54) Altmarki kohtuotsuse kohaselt peavad kõik neli tingimust olema üheaegselt täidetud, et välistada majandusliku eelise olemasolu juhul, kui ettevõtjale makstakse hüvitist talle pandud avaliku teenindamise kohustuse eest.
- (55) Esiteks märgib komisjon, et ei Itaalia ametiasutused ega CSTP ei suutnud talle esitada ühtegi vaatlusaluse ajavahemikuga seotud ülesande andmise akti ja et CSTP ei suutnud selgelt nimetada kohustusi, mida ta pidi täitma ja mis võiksid kvalifitseeruda avaliku teenindamise kohustusteks, nagu on selgitatud üksikasjalikumalt allpool punkti 6.2 alapunktis i.
- (56) Teiseks täheldab komisjon, et Consiglio di Stato otsusega määratud hüvitis põhineb ainuüksi tagantjärele tehtud arvutusel, mille puhul on vajalike ja usaldusväärsete andmete puudumise tõttu kasutatud induktiivset meetodit. Komisjon teeb seetõttu järelduse, et parameetrid, mille alusel kohtu nimetatud eksperdid väidetavalt saamata jäänud hüvitise arvutasid, ei olnud eelnevalt kindlaks määratud, ja seetõttu tundub, et seoses teatamata meetmega on Altmarki otsuse teine tingimus täitmata.
- (57) Altmarki otsuse tingimuste üheaegsust silmas pidades ei ole komisjonil vaja uurida, kas Altmarki otsuse teised kaks tingimust on käesoleval juhul täidetud. Lisahüvitise maksmine CSTP-le vaatlusalusel ajavahemikul osutatud teenuste eest annab seega kõnealusele ettevõtjale valikulise majandusliku eelise Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

⁽¹⁰⁾ Kohtuasi C-527/12: komisjon vs. Saksamaa (EU:C:2014:2193, punkt 56), ja seal viidatud kohtupraktika. Vt ka kohtuasi C-119/05: Lucchini (EU:C:2007:434, punkt 59), mida on kirjeldatud allpool põhjenduses 97.

⁽¹¹⁾ Kohtuasi C-280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, (2003, EU:C:2003:415, punktid 87 ja 88).

6.1.3. Konkurentsi ja liikmesriikidevahelise kaubanduse kahjustamine

- (58) CSTP väitis oma märkustes, et Itaalia avaliku transpordi turg ei olnud vaatlusalusel ajavahemikul teistes liikmesriikides asutatud ettevõtjate konkurentsile avatud, nii et vaidlusalune meede ei saanud kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ega konkurentsi.
- (59) Komisjon tuletab kõigepealt meelde, et vaidlusalune meede viidi ellu 21. detsembril 2012, tükk aega pärast seda, kui avalik reisijateveo turg Itaalias konkurentsile avati. Kuna vaatlusalune meede avaldas turule mõju just tol ajahetkel, siis tuleb ka tollase hetke seisuga hinnata, kas meede võis kahjustada konkurentsi või liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (60) Igal juhul märgib komisjon, et nagu on täheldatud Altmarki otsuses, on mitu liikmesriiki alates 1995. aastast avanud teatavate veoteenuste turu teistes liikmesriikides asutatud ettevõtjate konkurentsile, nii et tol ajahetkel osutasid juba paljud ettevõtjad linna- ja linnalähi- või piirkondliku transpordi teenuseid nende päritoluriigist erinevas liikmesriigis.
- (61) Seega võib igasugust CSTP-le makstavat hüvitist pidada bussidega reisijateveo teenuse osutamise valdkonnas tõenäoliselt konkurentsi kahjustavaks ja liikmesriikidevahelist kaubandust tõenäoliselt mõjutavaks sel määral, et see halvendab teiste liikmesriikide transpordiettevõtjate suutlikkust osutada oma teenuseid Itaalias ning tugevdab CSTP positsiooni turul, vabastades ta igapäevase haldamise või tavakohase tegevuse käigus tavaliselt tekkivatest kuludest ⁽¹²⁾.
- (62) Komisjon märgib samuti, et CSTP tegutseb teistel turgudel, nt renditeenuste alal, isegi kui CSTP väitel osutati neid teenuseid ainult 1998. aastal, ning konkureerib seega teiste liidu ettevõtjatega, kes nendel turgudel tegutsevad. Igasugune CSTP-le makstav hüvitis kahjustaks paratamatult konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust kõnealustel turgudel.
- (63) Komisjon järeldeb seega, et meede kahjustab konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.4. Järeldus

- (64) Komisjon leiab eeltoodud arvestades, et teatamata meede kujutab endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.2. VABASTAMINE TEATAMISKOHUSTUSEST VASTAVALT MÄÄRUSELE (EMÜ) NR 1191/69

- (65) CSTP leiab, et kuna maakond kehtestas talle tariifikohustuse ühepoolset ja summad ei kujuta endast teenindamise lepingul põhinevat avaliku teenindamise kohustust, vaid tulenevad määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 11 sisalduva arvutuse õigest kohaldamisest kontsessiooni raames, siis oli hüvitisena tehtud makse kõnealuse määruse artikli 17 lõikes 2 ettenähtud teatamiskohustusest vabastatud. CSTP tunnistas, et avaliku teenindamise kohustus ei olnud sätestatud kontsessiooni andmise dokumendis, kus seda ei nimetatud, vaid tulenes üksnes maakonna siseaktidest.
- (66) Vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõikele 2 ei kohaldata määruse kohaselt makstavale hüvitisele Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud eelinformeerimise korda ega seega ka eelneva teatamise kohustust.
- (67) Combusi kohtuotsusest järeldeb siiski, et avaliku teenindamise hüvitise mõistet kõnealuse sätte tähenduses (artikli 17 lõige 2) tuleb tõlgendada väga kitsalt ⁽¹³⁾. Määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõikes 2 ette nähtud teatamisest vabastamine hõlmab ainult kõnealuse määruse artikli 2 kohaste ühepoolset ettevõtjale pandud avaliku teenindamise kohustuste eest makstavaid hüvitisi, mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklites 10–13 kirjeldatud meetodiga (ühine hüvitamiskord), mitte aga kõnealuse määruse artiklis 14 määratletud avaliku teenindamise lepinguid. Määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 14 määratletud avaliku teenindamise lepingu kohaselt makstud hüvitisest, mis sisaldab riigiabi, tuleb enne selle maksmist komisjoni teavitada. Kui seda ei tehta, käsitletakse sellist hüvitist vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 108 ebaseaduslikult antud abina.

⁽¹²⁾ Kohtuasi C-172/03: Heiser (EU:C:2005:130, punkt 55).

⁽¹³⁾ Kohtuasi T-157/01: Danske Busvognmænd (2004, EU:2004:76, punktid 77, 78 ja 79).

- (68) See, kas Itaalia ametiasutused olid käesoleval juhul tõepoolest määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõike 2 kohaselt eelnevast teatamisest vabastatud, sõltub seega esiteks sellest, i) kas maakond pani CSTP-le ühepoolset avaliku teenindamise kohustuse, ja teiseks ii) sellest, kas selle kohustuse eest makstud hüvitis on kooskõlas määrusega (EMÜ) nr 1191/69. Komisjon hindab mõlemat küsimust järgemööda.

i) Ühepoolset pandud avaliku teenindamise kohustus

- (69) Komisjon märgib, et ei Itaalia ametiasutused ega CSTP ei suutnud esitada talle vaatlusaluse ajavahemikuga seotud ülesande andmise akti. CSTP esitas komisjonile ainult lepingud, mida rakendati alates 2003. aastast.
- (70) Itaalia ametiasutused väidavad, et nende esitatud kontsessioonilepingu näidis – mis puudutas teist ettevõtjat – oli vaatlusalusel ajavahemikul maakonnas kasutuses olnud standardleping. Ent see kontsessioonilepingu näidis kehtis ainult 1972. aasta aprillist 1973. aasta detsembrini, mis on rohkem kui 20 aastat enne vaatlusalust ajavahemikku ja enne, kui hakkas kehtima riiklik seadus nr 151/1981, mis jõustati maakonnaseadusega nr 16/1983, mille alusel CSTP-le esmajoones hüvitist maksti. Kuigi tundub, et kontsessioonilepingu näidises kehtestatakse mõned kohustused, mis võiksid kvalifitseeruda avaliku teenindamise kohustusteks (nt punktides 2, 9 ja 10), kaasa arvatud kohustus teha õpilastele, tööliste, õpetajatele ning era- ja avaliku sektori töötajatele hinnasoodustusi ning kohustus vedada teatavate kategooriate reisijaid tasuta, ei ole komisjonil tõendeid, et neid kohustusi CSTP-le vaatlusalusel ajavahemikul tegelikult kohaldati, sest ülesande andmise akt puudub. Kuna tegu oli regulaarse liiniteenusega, oli pigem vaja, et kontsessiooniaktides, mis andsid CSTP-le nende teenuste osutamise ainuõiguse, oleksid eelnevalt kirja pandud osutatavate teenuste tingimused. CSTP ei ole esitanud tõendeid, et need tingimused kehtestas ühepoolset maakond, mitte ei pakkunud käitaja ise vastutasuks teenuste osutamise ainuõiguse eest, mille järel maakond need heaks kiitis. Kohtu määratud eksperdi kasutatud metoodika väidetavalt saamata jäänud hüvitissumma arvutamiseks nendele kohustustele igal juhul ei viita.
- (71) Komisjon hindas ka seda, kas avaliku teenindamise kohustus võis tuleneda maakonnaseadusest nr 16/1983, mis on nii maakonna kui ka CSTP seisukoha järgi õiguslik alus ettevõtjale vaatlusalusel ajavahemikul hüvitise maksmiseks (vt põhjendused 23 ja 40). Sellega seoses tuleb märkida, et maakonnaseaduses on ainult ette nähtud, et kontsessioonikorra alusel avalikke kohalikke veoteenuseid osutavad üksused ning avaliku või erasektori ettevõtjad võivad saada avalikult sektorilt toetust. Lisaks on maakonnaseaduse artiklis 2 selgelt kirjas: „Ettevõtjad peavad kandma võimaliku kahjumi või puudujäägi, mida eespool [artiklis 2] määratletud maakondlikud toetused ei kata”.
- (72) Komisjon leiab veel, et CSTP esitatud maakondlikes aktides (vt põhjendus 40) nimetati mõningaid vaatlusalusel ajavahemikul CSTP ja maakonna vahel kehtivaid lepingulisi kohustusi. Nendes aktides ei ole siiski selgelt kindlaks määratud kohustusi, mis võiksid kvalifitseeruda avaliku teenindamise kohustustena, kuigi neis on viiteid nende kohustuste võimalikule olemasolule. Lepinguliste kohustuste olemasolu välistab CSTP-le ühepoolset avaliku teenindamise kohustuse panemise. Kohtu määratud eksperdi kasutatud metoodika väidetavalt saamata jäänud hüvitissumma arvutamiseks nendele kohustustele igal juhul ei viita.
- (73) Seoses võimaliku tariifikohustusega puuduvad komisjonil tõendid, et sellised kohustused tõepoolest ühepoolset CSTP-le pandi, kuigi kohtu määratud ekspert arvutas lisahüvitise määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 11 alusel. Määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 2 lõike 5 kohaselt piirduvad tariifikohustused „vedajale pandud mis tahes kohustus[t]ega kehtestada eelkõige teatavate reisijate ja kaupade kategooriate või teatavate marsruutide suhtes veohinnad, mis avaliku võimu kandja on kindlaks määranud või heaks kiitnud, kuid mis on vastuolus ettevõtja kaubandushuvidega ning mis tulenevad eriliste tariifisätete kehtestamisest või keeldumisest neid muuta”. Tariifikohustuste määratlust seevastu „ei kohaldata kohustuste suhtes, mis tulenevad kogu majanduses kohaldatava hinnapoliitika üldmeetmetest või veohindade ja –tingimustega üldiselt seotud meetmetest, mille eesmärk on transpordituru või selle osa korraldamine”. Komisjon tunnistab, et 1972.–1973. aasta kontsessioonilepingu näidise punktis 27 on kehtestatud sellega hõlmatud käitajatele kohaldatavad tariifid, kuid tuletab meelde, et ta ei ole saanud vaatlusaluse ajavahemiku kohta CSTPd puuduvat sarnast kontsessiooni ega ülesande andmise akti, millega võiks tuvastada viimatinimetatule kõnealuste kohustuste panemise. Igal juhul märgib komisjon, et maakonnaseaduse nr 16/1983 artikli 2 kohaselt arvutati avalikke veoteenuseid osutavate ettevõtjate iga-aastane hüvitis eelnevalt miinimumtariifide kohaldamisest tuleneva tulu ja niinimetatud standardkulu vahena (vt põhjendus 23). Komisjon teeb seetõttu järelduse, et maakonnaseaduses olid sätestatud miinimumtariifid, mis välistab ka üldise tariifikohustuse olemasolu.

- (74) Igatahes ei tundu, et avaliku teenindamise kohustus, mille täitmist CSTP-lt võidi nõuda, pandi talle ühepoolset. Komisjon märgib sellega seoses, et CSTP algatas kontsessioonide pikendamise taotlemise vaatlusaluse ajavahemiku kõigil seitsmel aastal. Pärast Consiglio di Stato 2009. aasta otsust palus maakond kohtuotsuse täitmise eesmärgil CSTP-l korduvalt esitada aktid või lepingud, milles kehtestatakse avaliku teenindamise kohustus. Maakonna teatel ei vastanud ettevõtja kordagi.
- (75) Ükski tõend ei toeta CSTP väidet, et käitajatel oli kohustus teenindada liine avaliku teenindamise kohustuse raames, ehkki maakond vähendas standardkulude summat korduvalt, ja et kui nad oleksid oma tegevuse tõepoolest lõpetanud, oleks neil tulnud silmitsi seista kohtuasjaga avaliku teenuse katkestamise tõttu, nii et seda väidet ei saa käesolevas juhtumis kasutada ühepoolset pandud avaliku teenindamise kohustuse tõendamiseks.
- ii) *Hüvitise kokkusobivus ühise hüvitamiskorraga*
- (76) Isegi kui käesoleval juhul oleks tõendatud CSTP-le ühepoolne avaliku teenindamise kohustuse panemine, mis nii ei ole, peaks kõnealuste teenuste eest makstav hüvitis olema ikkagi kooskõlas määruse (EMÜ) nr 1191/69 üldise hüvitamiskorraga (IV jagu), et vabastada see eelnevast teatamisest vastavalt kõnealuse määruse artikli 17 lõikele 2. Komisjon on seisukohal, et see ei ole nõnda.
- (77) Esiteks märgib komisjon, et CSTP-le makstud lisahüvitis puudutab ainult 1998. aastat. CSTP on tunnistanud, et sel aastal tegeles ta lisaks oma väidetavale avaliku teenindamise kohustusele ka äritegevusega, täpsemalt renditeenustega. Komisjon tuletab sellega seoses meelde, et määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 1 lõike 5 punkti a alusel nähti alates 1. juulist 1992 ette, et veoettevõtjad, kes on peale avaliku teenindamise kohustuse täitmise raames osutatavate teenuste seotud ka muu tegevusega, peavad osutama avalikke teenuseid eraldi üksusena, kusjuures i) kõikide kõnealuste tegevusvaldkondadega seotud raamatupidamisarvestused on eraldatud ning iga tegevusega seotud varaosa kasutatakse vastavalt kehtivatele raamatupidamiseskirjadele ja ii) kulutused peab tasakaalustama tegevuse tuludega ning avaliku sektori asutuste makstavate summadega, ilma igasuguse võimaluseta neid üle kanda ettevõtja teisest tegevusvaldkonnast või teise tegevusvaldkonda.
- (78) Samuti märgib komisjon, et Euroopa Kohtu Antropi otsuse kohaselt ei ole kõnealuse korraga kehtestatud nõuded täidetud, kui asjaomase raamatupidamise usaldusväärsete andmete põhjal ei ole võimalik kindlaks teha, millised on ettevõtja need tegevuskulud, mis on tekkinud kontsessiooni esemeks olevas piirkonnas, ja milline on sellele vastav tulu, ning seega ei ole võimalik välja arvutada selle ettevõtja avaliku teenindamise kohustuse täitmisega seotud täiendavaid kulusid⁽¹⁴⁾.
- (79) CSTP ei ole esitanud tõendeid selle kohta, et vaatlusalusel ajavahemikul ja eriti 1998. aastal peeti tema äritegevuse kohta nõuetekohaselt eraldi raamatupidamisarvestust. Komisjon on seisukohal, et CSTP esitatud väide, mille kohaselt vaatlusaluse ajavahemiku kõikide raamatupidamis- ja haldusdokumentide säilitamise nõue on nüüdseks lõppenud, ei ole lisahüvitise suuruse tagantjärele tõendamisel induktiivse meetodi abil oluline. Igal juhul ei saa kõnealune riiklikust õigusest tulenev nõue, kui see peaks eksisteerima, kahjustada Euroopa Kohtu lahenditest või määrusest (EMÜ) nr 1191/69 tulenevat kohustust, mille täitmine peab olema tõendatud, enne kui veoettevõtjale avaliku teenindamise hüvitist makstakse.
- (80) Teiseks leiab komisjon, et määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 13 kohaselt peab valitsusasutus hüvitise suuruse ette kindlaks määrama. Lisahüvitise arvutamine Consiglio di Stato ette nähtud järeelhinnangu alusel on selle sättega vastuolus, nagu on juba selgitatud põhjendustes 54 ja 55.
- (81) Neid tähelepanekuid arvesse võttes järeldeb komisjon, et lisahüvitis, mida tuli Consiglio di Stato hinnangul CSTP-le maksta, ei olnud kooskõlas määruse (EMÜ) nr 1191/69 IV jaos kehtestatud ühise hüvitamiskorraga ega olnud seetõttu vabastatud eelneva teatamise kohustusest vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõikele 2.

⁽¹⁴⁾ Kohtuasi C-504/07: Associação Nacional de Transportadores Rodoviários de Pesados de Passageiros (Antrop) ja teised vs. Conselho de Ministros, Companhia Carris de Ferro de Lisboa SA (Carris) ja Sociedade de Transportes Colectivos do Porto SA (STCP) (2009, EU:C:2009.290).

6.3. ABI KOKKUSOBIVUS

- (82) Kuna ei ole tõendatud, et vaatlusalune meede oli eelneva teatamise kohustusest määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõike 2 kohaselt vabastatud, tuleb uurida nende maksete kokkusobivust siseturuga, kuna need võivad kujutada endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, nagu on selgitatud eespool punktis 6.1.
- (83) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 93 sisaldab eeskirju riigiabi kokkusobivuse kohta transpordi koordineerimise valdkonnas ja avaliku teenindamise kohustuse kohta transpordivaldkonnas ja kujutab endast artikli 107 lõike 3 ja artikli 106 lõike 2 suhtes erisätet, kuna sisaldab riigiabi kokkusobivust käsitlevaid erieeskirju. Euroopa Kohus on otsustanud, et kõnealuses artiklis „tunnistatakse, et transpordi jaoks antav abi on siseturuga kokkusobiv ainult selgelt kindlaks määratud juhtudel, mis ei kahjusta [liidu] üldisi huve”⁽¹⁵⁾.
- (84) 3. detsembril 2009 jõustus määrus (EÜ) nr 1370/2007, millega tunnistati kehtetuks määrus (EMÜ) nr 1191/69 ja nõukogu määrus (EMÜ) nr 1107/70⁽¹⁶⁾. Määrust (EÜ) nr 1370/2007 kohaldatakse avaliku teenindamise kohustuse alusel raudteel ja maanteel avaliku reisijateveoteenuse osutamise hüvitamise suhtes.
- (85) Komisjon on seisukohal, et teatamata meetme kokkusobivust tuleks hinnata vastavalt määrusele (EÜ) nr 1370/2007 (mis jõustus 3. detsembril 2009 ja millega tunnistati kehtetuks määrus (EMÜ) nr 1191/69), sest see oli käesoleva otsuse vastuvõtmise ajal kehtiv õigusakt⁽¹⁷⁾. Lisaks märgib komisjon, et Consiglio di Stato poolt CSTP-le määratud lisahüvitis maksti välja 21. detsembril 2012, nii et kuupäeval, mil välja makstud abi mõju ilmnes, oli määrus (EÜ) nr 1370/2007 kehtinud juba üle kolme aasta⁽¹⁸⁾.
- (86) Määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 9 lõikes 1 on sätestatud: „[sise]turuga on kokkusobivad üksnes need avaliku teenindamise hüvitised, mida käesoleva määruse kohaselt makstakse avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks või üldeeskirjadega kehtestatud tariifikohustuste täitmiseks. Need hüvitised on vabastatud asutamislepingu artikli [108 lõikega 3] sätestatud eelneva teatamise kohustusest”.
- (87) Allpool esitatud põhjustel leiab komisjon, et teatatud hüvitis ei vasta määruse (EÜ) nr 1370/2007 nõuetele ning seega ei saa seda vastavalt kõnealuse määruse artikli 9 lõikele 1 siseturuga kokkusobivaks tunnistada.
- (88) Esiteks on määruse (EÜ) nr 1370/2007 artiklis 3 sätestatud, et kui pädev asutus otsustab valitud teenusepakkuja le anda avaliku teenindamise kohustuste täitmise eest ainuõiguse ja/või määrata mis tahes hüvitise, peab ta seda tegema avaliku teenindamise lepingu raames, välja arvatud juhul, kui avaliku teenindamise kohustuse eesmärk on maksimumtariifide kehtestamine ja seda rakendatakse meetme abil, mida kohaldatakse diskrimineerimata kõikidele samalaadsetele reisijateveoteenustele konkreetses territoriaalses piirkonnas (üldeeskirjad).
- (89) Käesoleval juhul on komisjon seisukohal, et puuduvad tõendid CSTP ja maakonna vahelise lepingulise skeemi olemasolu kohta või üldeeskirjade jõustamise kohta, millega kehtestatakse maksimumtariifid kõikidele reisijatele või teatavatele reisijatekategoriatele. Komisjon on saanud ainult ühe kontsessioonilepingu näidise aastate 1972–1973 kohta, millest ei ole võimalik ammutada usaldusväärset teavet CSTP ja maakonna suhte kohta vaatlusalusel ajavahemikul (1997–2002). Veel märgib komisjon, et kooskõlas maakonnaseaduse nr 16/1983 artikliga 2 – mis on nii maakonna kui ka CSTP poolt vaatlusaluse ajavahemikuga seoses kindlaks tehtud õiguslik alus (vt põhjendused 19 ja 36) – tulenesid avaliku veoteenuse osutajate tulud maakonna kehtestatud miinimumtariifide kohaldamisest. Maksimumtariifidele ei ole mingeid viiteid.

⁽¹⁵⁾ Kohtuasi C-156/77: komisjon vs. Belgia (EKL 1978, lk 1881, punkt 10).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 1107/70, 4. juuni 1970, toetuste andmise kohta raudtee-, maantee- ja siseveetranspordile (EÜT L 130, 15.6.1970, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Komisjon viitab sellega seoses selgitustele, mis on kirjas tema 24. veebruari 2010. aasta otsuse (Taani transpordiministeriumi ja Danske Statsbanereri vahel veoteenuste osutamiseks sõlmitud avaliku teenindamise lepingute kohta (riigiabi C 41/08 (ex NN 35/08))) põhjendustes 307–313 (ELT L 7, 11.1.2011, lk 1). Selle otsuse tühistas Üldkohus kohtuasjas T-92/11: Jørgen Andersen vs. Euroopa Komisjon (EKL 2013), seni avaldamata, ja praegu menetleb otsuse kohta esitatud edasikaebust Euroopa Kohus kohtuasjas C-303/13 P. Edasikaebuse tulemus ei ole käesoleva juhtumi tulemuse seisukohast oluline, sest Üldkohus kinnitas vaidlustatud kohtuotsuses, et väljamakstud abi mõju ilmnenemise kuupäevast sõltub, millist eeskirjade kogumit kohaldatakse. Käesoleval juhul maksti abi 21. detsembril 2012, seega tuleks riigiabi kokkusobivuse hindamise eeskirju, põhimõtteid ja kriteeriume, mis kehtivad komisjoni otsuse tegemise kuupäeval (vt nimetatud otsuse punkt 39).

⁽¹⁸⁾ Kohtuasi C-334/07 P: komisjon vs. Freistaat Sachsen (EKL 2008, lk I-9465, punktid 50–53); kohtuasi T-3/09: Itaalia vs. komisjon (EKL 2011, lk II-95, punkt 60).

- (90) Komisjon teeb seetõttu järelduse, et määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 3 nõudeid ei ole täidetud.
- (91) Teiseks märgib komisjon, et olenemata sellest, kas CSTP sõlmis avaliku teenindamise lepingu või laienesid talle tariifikohustused üldeeskirjade alusel, ei ole ilmselt järgitud kõiki määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 4 sätteid, milles kehtestatakse avaliku teenindamise lepingute ja üldeeskirjade kohustuslik sisu. Näiteks artikli 4 lõike 1 punktis b nõutakse, et parameetrid, mille põhjal hüvitis arvutatakse, kehtestatakse eelnevalt objektiivsel ja läbipaistval viisil selliselt, et välditakse ülekompenseerimist, ning artikli 4 lõike 1 punktis c ja artikli 4 lõikes 2 kehtestatakse kulude ja tulude jaotuskord. Nagu on selgitatud punktis 6.1 seoses komisjoni hinnanguga Euroopa Kohtu Altmarki otsuses kehtestatud teise tingimuse kohta, ei olnud parameetrid, mille alusel teine ekspert väidetavalt saamata jäänud hüvitissumma arvutas, eelnevalt kindlaks määratud ja seetõttu ei ole määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 4 nõuded täidetud.
- (92) Kolmandaks sätestatakse artikli 6 lõikes 1, et avaliku teenindamise otselepingute puhul peab hüvitis olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 1370/2007 ja ka selle lisa sätetega, tagamaks et hüvitis ei oleks suurem, kui on vajalik avaliku teenindamise kohustuse täitmiseks. Määruse (EÜ) nr 1370/2007 lisa kohaselt ei või hüvitis ületada summat, mis vastab järgmistest teguritest koosnevale finantsmõjule: kulud, mis on tehtud seoses avaliku teenindamise kohustusega, miinus piletitulu miinus mis tahes positiivne finantsmõju, mis on saadud avaliku teenindamise kohustusega seonduvas võrgus, pluss mõistlik kasum. Samuti nõutakse lisas, et kulude ja tulude arvestust peab pidama vastavalt kehtivatele raamatupidamis- ja maksustamispõhimõtetele. Läbipaistvuse eesmärgil tuleks raamatupidamisarvestusi pidada eraldi (määruse (EÜ) nr 1370/2007 lisa punkt 5).
- (93) Nagu põhjenduses 82 on märgitud, ei olnud CSTP-l 1998. aastal, mil talle maksti Consiglio di Stato otsuse tulemusena hüvitist, nõuetekohaseid eraldi raamatupidamisarvestusi. Järelikult on võimatu tõendada, et lisahüvitis, mida Itaalia riik 21. detsembril 2012 maksis, ei ületa summat, mis vastab avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevalt avaliku teenuse osutaja kulude ja tulude suhtes avalduvale kogu positiivse või negatiivse finantsmõjuga võrdsele finantsmõjule (määruse (EÜ) nr 1370/2007 lisa punkt 2).
- (94) Kuna seoses vaatlusaluse ajavahemikuga eelnevalt kindlaks määratud hüvitamisparameetrid puuduvad, tuleb jaotada kulud paratamatult tagantjärele meelevaldsete eelduste põhjal, nagu tehti induktiivse meetodi kasutamisel.
- (95) Seetõttu leiab komisjon, et Consiglio di Stato määratud lisahüvitist ei makstud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1370/2007 ja seega on see siseturuga kokkusobimatu.

6.4. CONSIGLIO DI STATO MÄÄRATUD HÜVITIS EI KUJUTA ENDAST KAHJU

- (96) Komisjon kutsus algatamisotsuses kõiki huvitatud isikuid esitama märkusi selle kohta, kas Consiglio di Stato otsus puudutab kahjutasu maksmist seaduse väidetava rikkumise tõttu või vastupidi, hõlmab avaliku teenindamise hüvitise maksmist kohaldatavate nõukogu määruste alusel. Ei Itaalia ametiasutused ega CSTP ei käsitlenud oma märkustes seda küsimust.
- (97) Komisjon märgib sellega seoses, et teatavatel tingimustel ei anna riiklike ametiasutuste süüliste tegude või muu käitumise tõttu ⁽¹⁹⁾ makstav kahjuhüvitis eelist ning seetõttu ei käsitleta seda riigiabina Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ⁽²⁰⁾. Tekitatud kahju eest makstava hüvitise eesmärk erineb riigiabi omast, sest sellega püütakse viia kannatanu tagasi olukorda, mis eelnes kahjustavale teole, nagu viimast poleks toimunudki (*restitutio in integrum*). Sellega seoses märgib komisjon veel, et kahjuhüvitis peab selleks, et jääda väljapoole riigiabi eeskirjade kohaldamisala, põhinema hüvitiste maksmise üldeeskirjal ⁽²¹⁾. Lõpuks tuleb komisjon meelde, et Lucchini kohtuotsuses takistatakse Euroopa Kohtu sõnul riiklikul kohtul riikliku õiguse kohaldamist, kui kõnealuse õiguse kohaldamine „ei võimaldaks/.../kohaldada ühenduse õigust, kuna muudaks võimatuks ühenduse õigust

⁽¹⁹⁾ Näiteks lepinguväline kahju või alusetu rikastumine.

⁽²⁰⁾ Liidetud kohtuasjad 106–120/87: Asteris AE ja teised vs. Kreeka ja EMÜ (EU:C:1988:457).

⁽²¹⁾ Vt komisjoni 16. juuni 2004. aasta otsus, mis käsitleb Madalmaade abi Akzo-Nobelile kloori transpordi vähendamiseks (abi nr N 304/2003), kokkuvõtlik teadaanne (ELT C 81, 2.4.2005, lk 4); vt ka komisjoni 20. detsembri 2006. aasta otsus, mis käsitleb Hollandi abi autolammutusettevõtja Steenbergeni ümberpaigutamiseks (abi nr N 575/2005), kokkuvõtlik teadaanne (ELT C 80, 13.4.2007, lk 1).

rikkudes antud riigiabi tagasinõudmise”⁽²²⁾. Selle seisukohavõtu aluseks olev põhimõte on see, et riiklikku õigusakti ei ole võimalik kohaldada, kui selline kohaldamine nurjaks liidu õiguse nõuetekohase kohaldamise⁽²³⁾.

- (98) Consiglio di Stato poolt CSTP-le määratud lisahüvitise puhul leiab komisjon, et kuigi Consiglio di Stato otsuse resolutiivosas ei viidata määrusele (EMÜ) nr 1191/69, osutatakse otsuses siiski CSTP õigusele saada määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklite 6, 10 ja 11 kohaselt hüvitisena summad, mille suuruse peab valitsusasutus kindlaks määrama usaldusväärsete andmete alusel. See lubaks oletada, et CSTP õigus lisahüvitisele ei tulene kahjuhüvitiste maksmise üldeeskirjast riigi ametiasutuste süülise teo või muu käitumise tulemusena, nagu arvab Consiglio di Stato, vaid väidetavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 kohastest õigustest.
- (99) Igal juhul leiab komisjon, et määruks (EMÜ) nr 1191/69 sätestatud ühise hüvitamiskorra alusel arvatud kahjuhüvitise maksmine CSTP-le Itaalia ametiasutuste poolt väidetavalt ebaseaduslikult ühepoolselt pandud avaliku teenindamise kohustuse eest oleks vastuolus Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 107 ja 108. Põhjus seisneb selles, et niisugune kahjutasu annaks CSTP jaoks täpselt samasuguse tulemusena nagu avaliku teenindamise hüvitise määramine vaatlusaluse ajavahemiku eest, hoolimata sellest, et kõnealuste teenuste aluseks olevad kontsessiooni-tingimused ei olnud eelnevast teatamisest vabastatud ega vastavuses määruse (EMÜ) nr 1191/69 või määruse (EÜ) nr 1370/2007 sisuliste nõuetega, nagu on eespool näidatud. Sellise kahjuhüvitise määramise võimalus võimaldaks seega kõrvale hoida riigiabi eeskirjadest ja liidu seadusandja kehtestatud tingimustest, mille alusel pädevad ametiasutused hüvitavad avaliku teenindamise kohustuse kehtestamisel või avaliku teenindamise lepingu sõlmimisel vastutasuks avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest teenuseosutajate kantud kulud. Kahjuhüvitise tasumine plaanitava riigiabi suurusega võrdses summas tähendaks kaudset ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu riigiabi andmist⁽²⁴⁾. Seda joont järgides on Üldkohus leidnud, et eritingimused, mis kaitsevad riigiabi tagasimaksmisega seotud vastutuse eest, kujutavad endast riigiabi⁽²⁵⁾.
- (100) 1972. aasta kontsessioonilepingu näidises, mille alusel CSTP väidetavalt kõnealuseid veoteenuseid osutas, ei olnud igal juhul rahalise hüvitise maksmist ette nähtud. CSTP nõustus osutama teenuseid kontsessioonides sätestatud tingimustel oma vastutusel. Seda järeldust kinnitab ka maakonnaseaduse nr 16/1983 artikkel 2, milles oli ette nähtud, et avalike toetustega katmata kahjumi või puudujäägi peavad kandma teenuseosutajad.
- (101) Seetõttu on komisjon seisukohal, et Consiglio di Stato otsus ei kujuta endast kahjuhüvitise maksmist CSTP-le riigi ametiasutuste süülise teo või muu käitumise tõttu tekkinud kahju eest, vaid ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu riigiabi maksmist, mis on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt keelatud.
- (102) Komisjon teeb eeltoodu valguses järelduse, et teatamata meede kujutab endast Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi, mis on siseturuga kokkusobimatu.

7. ABI TAGASINÕUDMINE

- (103) Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt võib komisjon juhul, kui ta leiab, et abi ei ole siseturuga kokkusobiv, otsustada, et asjaomane liikmesriik peab abi andmise lõpetama või seda muutma⁽²⁶⁾. Samuti on Euroopa Kohus korduvalt sedastanud, et riigi kohustus lõpetada sellise abi andmine, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, on kehtestatud selleks, et taastada varasem olukord⁽²⁷⁾. Sellega seoses on Euroopa Liidu Kohus leidnud, et kõnealune eesmärk on saavutatud, kui abisaaja on ebaseadusliku abina saadud summad tagasi maksnud ja seega loobunud eelistest, mis tal turul konkurentide ees oli, ja kui on taastatud abi andmisele eelnenud olukord⁽²⁸⁾.

⁽²²⁾ Kohtuasi C-119/05: Lucchini (EU:C:2007:434, punkt 59).

⁽²³⁾ *Ibid*, punkt 61.

⁽²⁴⁾ 28. aprilli 2005. aasta kohtujuristi ettepanek liidetud kohtuasjades C-346/03 ja C-529/03: Atzori (EU:C:2005:256, punkt 198).

⁽²⁵⁾ Kohtuasi T-384/08: Elliniki Nafpigokataskevastiki AE Chartofylakeiou vs. komisjon (EU:T:2011:650) ja kohtuasi T-565/08: Corsica Ferries vs. komisjon (EU:T:2012:415), punktid 23, 114 ja 120–131. Vt ka analoogia alusel kohtuasi C-111/10: komisjon vs. nõukogu (EU:C:2013:785, punkt 44).

⁽²⁶⁾ Kohtuasi C-70/72, komisjon vs. Saksamaa (EKL 1973, lk 813, punkt 13).

⁽²⁷⁾ Liidetud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Hispaania vs. komisjon (EKL 1994, lk I-04103, punkt 75).

⁽²⁸⁾ Kohtuasi C-75/97: Belgia vs. komisjon (EKL 1999, lk I-3671, punktid 64 ja 65).

- (104) Kooskõlas kohtupraktikaga on nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ⁽²⁹⁾ artiklis 14 sätestatud: „Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada”.
- (105) Seetõttu peab Itaalia käesolevas otsuses kindlaks tehtud riigiabi sisse nõudma, kuivõrd see on CSTP-le juba välja makstud. Itaalia peab lisama abisummale sissenõutava intressi, mida arvutatakse alates kuupäevast, mil ebaseaduslik abi anti CSTP käsutusse (st alates 21. detsembrist 2012), kuni selle tagasimaksmise kuupäevani ⁽³⁰⁾, vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 ⁽³¹⁾ V peatükile.
- (106) Komisjon

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi summas 4 951 838 eurot, mille Itaalia Vabariik andis CSTP-le ebaseaduslikult, rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, on siseturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

1. Itaalia Vabariik nõuab artiklis 1 nimetatud abi abisaajalt tagasi.
2. Sissenõutavatelt summadelt arvestatakse intressi alates 21. detsembrist 2012 kuni nende tegeliku tagasimaksmiseni.
3. Intress arvutatakse liitintressina vastavalt määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükile ja komisjoni määrusele (EÜ) nr 271/2008, ⁽³²⁾ millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004.
4. Itaalia Vabariik tühistab kõik artiklis 1 nimetatud abi tasumata maksed alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 3

1. Artiklis 1 osutatud abi tuleb sisse nõuda viivitamata ja tõhusalt.
2. Itaalia Vabariik tagab käesoleva otsuse täitmise nelja kuu jooksul alates selle teatavakstegemise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest esitab Itaalia komisjonile järgmise teabe:
 - a) abisaajalt tagasinõutav kogusumma (põhisumma ja intress);
 - b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjalik kirjeldus;
 - c) dokumendid, milles kinnitatakse, et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.
2. Itaalia Vabariik teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmetega seotud edusammudest, kuni artiklis 1 nimetatud abi on täielikult tagasi makstud. Komisjoni taotlusel esitab Itaalia Vabariik teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete kohta. Lisaks edastab Itaalia Vabariik üksikasjaliku teabe abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja intressi kohta.

⁽²⁹⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, 22. märts 1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

⁽³⁰⁾ Vt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 lõige 2.

⁽³¹⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004, 21. aprill 2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

⁽³²⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 271/2008, 30. jaanuar 2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 82, 25.3.2008, lk 1).

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 19. jaanuar 2015

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Margrethe VESTAGER
